

TEMES DE DEBAT / LA CENTRAL TÈRMICA DE MAÓ (I IV)

UNA PROPOSTA ESTRATÈGICA (DEM)

Jesús Cardona
Xavi Camps
Marc Pons

Allarg de tres articles, publicats a Es Diari els dies 28, 29 i 30 d'aquest mes de novembre, s'ha fet un repàs de la hist3ria, funcionament, gestió econ3mica i efectes sobre la salut i el medi ambient de la central tèrmica del port de Maó. S'ha explicat que la seva configuració actual prové dels anys 90, que el seu funcionament està fortament subvencionat per mecanismes reguladors estatals i que, cremant gasoil i fueloil, és responsable de la meitat del CO2 que emet tot el consum energètic de l'illa, a més d'alliberar a l'aire gran quantitat d'òxids de nitrogen (NOx), òxids de sofre (SOx), partícules ultrafines (PM) i de manera indirecta, ozó (O3), tots ells altament contaminants i perjudicials per a la salut. Les Directrius Estratègiques de Menorca (DEM) tenen per objectiu proposar un sistema energètic compatible amb el concepte de Reserva de Biosfera, per tant que no malmeti la salut de les persones ni el medi ambient. Amb tot el que s'ha explicat, es pot afirmar que l'actual funcionament de la central tèrmica ens allunya d'aquests objectius. Front a això s'ha de definir un escenari on els pitjors greuges de la central tèrmica disminueixin mentre es van implantant més renovables, fins el punt que la central passi de ser el principal generador d'electricitat a tenir el paper de recolzament de la intermitència de les renovables, que han de ser majoritàries en el mix elèctric.

♦ LA CENTRAL TÈRMICA AMB GAS NATURAL

Donades les circumstàncies i els objectius explicats, el canvi més efectiu per la central tèrmica és deixar de cremar fueloil i canviar el combustible de les turbines de

la central de gasoil a gas natural. Això reduiria immediatament les emissions: les de CO2 baixarien un 27 per cent, les d'NOx un 60 per cent, les de PM baixarien un 98 per cent i s'eliminarien per complet les emissions d'SOx. Cal tenir en compte que les turbines per sí soles tenen potència suficient per cobrir la demanda de l'illa durant tot l'any, fet que permetria apagar els motors dièsel i, en qualsevol cas, només utilitzar-los amb gasoil en situacions d'emergència.

Per funcionar amb gas natural, les turbines s'han d'abastir d'aquest combustible per via marítima. Vaixells metaners transportarien el gas natural en la seva forma líquida (GNL) fins a uns dipòsits de reserva, des d'on una planta regasificadora subministraria el gas a les turbines. Segons els càlculs aproximats que hem realitzat, es necessitarien uns dipòsits de GNL de 18.000 m3 per tenir autonomia durant un mes. Donat que la majoria dels vaixells metaners superen els 30.000 m3 de capacitat de transport de GNL, l'abastiment i autonomia d'entrada no serien un problema. Aquí val la pena apuntar que un possible vessament de GNL degut a un accident marítim tindria uns efectes pràcticament innocuos pel medi ambient, mentre que el vessament de fueloil o gasoil provocarien severos danys ambientals.

Fet aquest canvi, a mig termini una possibilitat de millora seria transformar la central tèrmica en una central de cicle combinat, afegint turbines de vapor a les ja existents de gas, aprofitant així el calor dels gasos d'escapament i millorant-ne el rendiment global del 37 per cent (òptim actual) fins a més del 50 per cent, amb la consegüent reducció d'emissions i de cos-

tos de producció de l'electricitat gràcies a la major eficiència.

♦ CONCLUSIONS

L'actual funcionament de la central tèrmica de Maó no pot continuar com ara si volem avançar com a Reserva de Biosfera cap a una manera d'habitar el planeta que no perjudiqui el benestar actual i futur de la societat i dels ecosistemes, que són imprescindibles per la nostra vida. Hem vist com la pressió de l'ús del fueloil i la utilització exclusiva del gas natural a la central tèrmica de Maó té importants beneficis per la salut de les persones i el medi ambient, a més, de reduir significativament les emissions de gasos que contribueixen al canvi climàtic, encara que ens manté amb un alt grau de

dependència dels combustibles fòssils no renovables. El problema és que molts dels greuges que es proposen solucionar no s'estudien prou i encara menys es quantifiquen econòmicament (veure escrit de les DEM al respecte publicat a «Es Diari» el 30/11/17). S'haurien de posar números, amb estudis específics d'incidència de les patologies pulmonars i cardíacques de la zona de Maó en comparació amb la resta

de l'illa. També s'haurien de contrastar les dades de qualitat de l'aire amb una estació de mesura independent, per exemple l'estació mòbil que té la Conselleria de Territori, Energia i Mobilitat del Govern de les Illes Balears. Amb aquesta informació es podrien elaborar arguments per exigir al Ministeri d'Energia que activi els mecanismes necessaris per implementar els canvis proposats. El Ministeri té la capacitat de regular i aprovar la retribució de les inversions necessàries per canviar l'actual règim d'operació de la central tèrmica i per tant és el responsable últim de la situació actual (veure l'escrit de les DEM al publicat a «Es Diari» el 29/11/17), però s'hi nega esgrimint una comptabilitat econòmica que no incorpora tots els factors i amb una visió de molt curt termini. Per fer aquest canvi hauríem de comptar amb el recolzament de la Unió Europea i l'empresa titular de la instal·lació. Ens hi juguem la salut i el benestar de les actuals i futures generacions.

LA COLUMNA

CONTANTE Y SONANTE

Antonio Pérez
Henares
Periodista

La misma mañana en que el juez Llarena dejaba en la cárcel a Junqueras, Forn y los Jordis y en libertad bajo fianza y severas medias cautelares a seis ex consejeros catalanes, Puigdemont y los fugados comparecían ante la justicia belga y el CIS hacia sus previsiones para el 21-D. De eso se hablaba mucho. Menos de que el paro había subido en noviembre, algo dentro de la lógica, pero que donde se había disparado como no lo había desde 2009 había sido en Catalunya. Y uno pensó que a ver si en las estimaciones del CIS, el independentismo perdería, aunque raspando, la mayoría absoluta y C's será la fuerza más votada, tenía tanto peso esto último como todo el ruido de las primeras.

En las entrañas del sondeo encontré una respuesta. Los catalanes encuestados son muy contundentes, más que en ninguna otra, en una valoración: la economía. Nada menos que un 48,5 por ciento por ciento de los ciudadanos de Catalunya consideran que la situación es peor, y hasta mucho peor (8,5 por ciento), que hace dos años. Solo un escuálido 16,7 por ciento afirma que es mejor o mucho mejor (2 por ciento). El resto se apunta a «igual».

Sin duda es algo muy significativo y el hecho es constado hasta por los separatistas más furibundos. Esencialmente porque en esto cabe poca interpretación. La fuga de empresas y la caída de todos los indicadores son, al revés que algunos 'intangibles' contantes y sonantes. Y duele.

♦ EN OTROS ASPECTOS

la partición de la sociedad catalana es dramática, aunque todavía existe una mayoría más potente a la hora de calificar la situación política, nada menos que un 67,8 por ciento la considera mala (30,19 por ciento) o muy mala (37,7 por ciento) pero aquí es que unos señalan sin dudar como culpables hacia un lado y los otros al contrario. La valoración de ex presidente prófugo es todo un síntoma de esa fractura. Un 39 por ciento considera la gestión del *expresidente* Puigdemont como «buena o muy buena» mientras que un 42,6 la consideran mala o muy mala, siendo esta última valoración la mayoritaria de todas las respuestas (27,8 por ciento).

Motivo de reflexión también que entre las preocupaciones más graves y tras el paro que aparece en primer lugar aparezca como segunda causa el independentismo con un 14,6 por ciento y como tercera el Art 155, con un 10,8 por ciento.

Josep Martorell i Menorca

■ L'arquitectura ha perdut recentment un dels seus mestres, un arquitecte compromès amb la seva professió, compromès amb la nostra illa de Menorca i compromès amb el seu país i la seva gent. Ha estat una llarga i productiva vida fins que el dimarts 28 de novembre passat ens ha deixat als 92 anys. A nivell professional, la seva trajectòria s'inicia el 1951 quan Josep Martorell és fundador de l'equip MBM amb Oriol Bohigas i, a partir del 1962, amb la incorporació de David Mackey. Fundador del grup R, col·lectiu implicat en la recerca d'una nova arquitectura moderna a partir de l'herència del

Gatepac durant els difícils anys 1951-1961, ha generat un treball de moltíssima vàlua. Formà part del grup que Bohigas identifica com Escola de Barcelona, entre 1960 i 1970, grup que, inspirat en el neorealisme italià emergent en aquella època, promou un llenguatge racionalista implicat en el disseny i solucions funcionals. Quan Bohigas era conseller d'Urbanisme de Barcelona va

impulsar els treballs de la Vila Olímpica del 92, amb la incorporació de n'Albert Puigdomèch, a on Martorell intervé en el projecte d'urbanització i dels habitatges de la Vila Olímpica. És autor també, entre tants, del Palau Nou de la Rambla, la Universitat Pompeu Fabra, l'ampliació del Corte Inglés a Barcelona, habitatges de la Meridiana 312, a França i altres països o el pavelló 'Presente y Futuro' a la Expo del 92 a Sevilla.

Tot i així, pels menorquins representa també una persona que ha estimat la nostra terra i l'ha conegut a fons, fins el punt de publicar la guia d'arquitectura de Menorca editada a la revista Cuadernos del COAC el 1977, o compartir el nostre entorn i la

nostra gent i la implicació en la nostra societat des de la seva casa ciutadellenca. No podem oblidar el seu tarannà decidit però prudent i amable, la seva presència als actes culturals, com els concerts del Seminari que ell i na Roser van omplir amb el seu interès amigable, durant tants d'anys. La seva empremta durarà, per be que ens falti la seva presència. Com a col·legues, des del Col·legi d'Arquitectes i també des de l'IME, hem de manifestar el nostre reconeixement per la seva presència a Menorca, tan plena de continguts i generositat, que no podem oblidar.

ENRIC TALTAVULL FEMENIAS
President de la Delegació Menorca del COAIB i membre de l'IME